

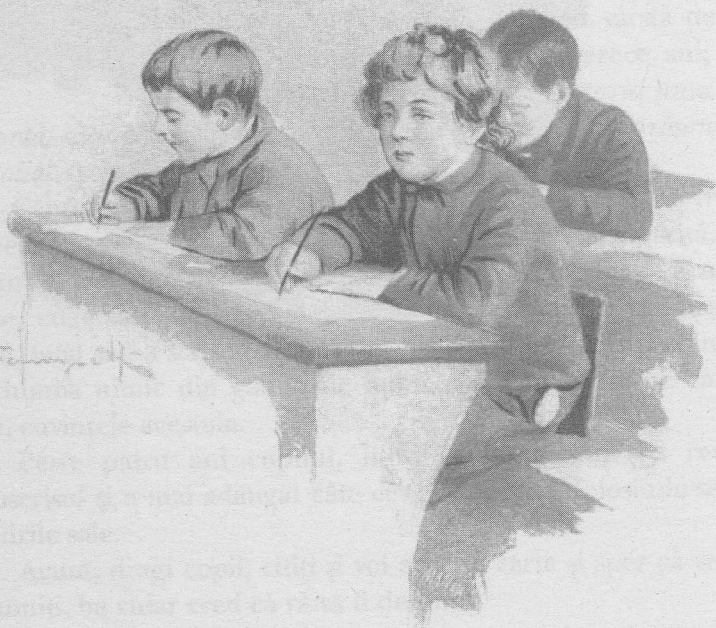
Libris.RO

Respect pentru oameni **EDMONDO DE AMICIS**

CUORE

ILUSTRAȚII DE

A. FERRAGUTI, E. NARDI, A. G. SARTORIO

REGIS

Prima zi de școală <i>Luni, 17.</i>	6
Profesorul nostru <i>Marți, 18.</i>	8
O nenorocire <i>Vineri, 21.</i>	11
Băiatul calabrez <i>Sâmbătă, 22.</i>	14
Colegii mei <i>Duminică, 23.</i>	15
O faptă generoasă <i>Miercuri, 26.</i>	17
Profesoara mea din clasa I superioară <i>Joi, 27.</i>	20
Într-un pod de casă <i>Vineri, 28.</i>	22
Școala <i>Vineri, 28.</i>	24
Micul patriot padovan (Istorisire lunară) <i>Sâmbătă, 29.</i>	26

NOIEMBRIE

Micul coșar <i>Marți, 1.</i>	30
Ziua morților <i>Miercuri, 2.</i>	33
Prietenul meu Garrone <i>Vineri, 4.</i>	35
Cărbunarul și boierul <i>Luni, 7.</i>	37
Profesoara fratelui meu <i>Joi, 10.</i>	39
Mama <i>Joi, 10.</i>	42
Colegul meu Coretti <i>Duminică, 13.</i>	44
Directorul <i>Vineri, 18.</i>	49
Soldații <i>Marți, 22.</i>	52
Apărătorul lui Nelli <i>Miercuri, 23.</i>	55
Cel dintâi din clasă <i>Vineri, 25.</i>	57
Micul cercetaș lombard <i>Sâmbătă, 26.</i>	59
Săracii <i>Marți, 29.</i>	65

DECEMBRIE

Negustorul <i>Joi, 1.</i>	68
Vanitate <i>Luni, 5.</i>	70
Cea dintâi ninsoare <i>Sâmbătă, 10.</i>	72
Zidărașul <i>Duminică, 11.</i>	75
Un bulgăre de zăpadă <i>Vineri, 16.</i>	77
Profesoarele <i>Sâmbătă, 17.</i>	80
În casa rănitului <i>Duminică, 18.</i>	82
Scriitorul florentin (Istorisire lunară)	84
Stăruința <i>Miercuri, 28.</i>	93
Recunoștința <i>Sâmbătă, 31.</i>	95

Profesorul suplinitor <i>Miercuri, 4.</i>	.97
Biblioteca lui Stardi	.99
Fiul lăcătușului	.101
O vizită plăcută <i> Joi, 12.</i>	.103
Înmormântarea regelui Victor Emanuel <i> Marți, 17.</i>	.105
Franti, gonit din școală <i> Sâmbătă, 21.</i>	.106
Micul toboșar sard (Istorie lunară)	.108
Iubirea de patrie <i> Marți, 24.</i>	.119
Invidie <i> Miercuri, 25.</i>	.121
Mama lui Franti <i> Sâmbătă, 28.</i>	.123
Speranța <i> Duminică, 29.</i>	.125

FEBRUARIE

O medalie dată pe drept <i> Sâmbătă, 4.</i>	.128
O hotărâre bună <i> Duminică, 5.</i>	.130
Trenulețul de jucărie <i> Vineri, 10.</i>	.133
Îngâmfare <i> Sâmbătă, 11.</i>	.135
Nenorocirile pe care le aduce munca <i> Luni, 13</i>	.137
Arestatul <i> Vineri, 17.</i>	.139
Infirmierul tatei (Povestire lunară)	.144
Fierăria <i> Sâmbătă, 18.</i>	.155
Micul clovn <i> Luni, 20.</i>	.158
Cea din urmă zi de carnaval <i> Marți, 21.</i>	.162
Copiii orbi <i> Joi, 23.</i>	.165
Profesorul bolnav <i> Sâmbătă, 25.</i>	.173
Pe stradă <i> Sâmbătă, 25.</i>	.175

MARTIE

Școlile de seară <i> Joi, 2.</i>	.177
Părinții elevilor <i> Luni, 6.</i>	.179
Numărul 78 <i> Miercuri, 8.</i>	.181
Copilașul mort <i> Luni, 13.</i>	.183
Ajunul lui 14 martie	.185
Împărțirea premiilor <i> Marți, 14.</i>	.186
O ceartă <i> Luni, 20.</i>	.191
Sora mea <i> Vineri, 24.</i>	.193
Sânge romanol (Istorie lunară)	.195
Zidărașul pe moarte <i> Marți, 28.</i>	.204
Contele Cavour <i> Miercuri, 29.</i>	.207

Primăvara <i>Sâmbătă</i> , 1.	209
Regele Umberto <i>Luni</i> , 3.	211
Creșa <i>Marți</i> , 4.	216
La gimnastică <i>Miercuri</i> , 5.	220
Profesorul tatălui meu <i>Marți</i> , 11.	223
Convalescență <i>Joi</i> , 20.	232
Prieteni muncitori <i>Joi</i> , 20.	234
Mama lui Garrone <i>Sâmbătă</i> , 29.	235
Giuseppe Mazzini <i>Sâmbătă</i> , 29.	237
Virtutea cetățenească (Povestire lunară)	239

MAI

Copiii rahitici <i>Vineri</i> , 5.	244
Jertfa <i>Marți</i> , 9.	246
Incendiul <i>Joi</i> , 11.	249
De la Apenini până la Anzi (Povestire lunară)	252
Vara <i>Miercuri</i> , 24.	282
Poezie <i>Vineri</i> , 26.	284
Fetița surdo-mută <i>Duminică</i> , 28.	285

IUNIE

Garibaldi <i>Sâmbătă</i> , 10. <i>Mâine e sărbătoare națională</i>	294
Armata <i>Duminică</i> , 11. <i>Sărbătoare națională, întârziată din cauza morții lui Garibaldi</i>	295
Patria <i>Marți</i> , 13.	298
32 de grade <i>Vineri</i> , 16.	300
Tata <i>Sâmbătă</i> , 17.	302
La țară <i>Luni</i> , 19.	304
Împărțirea premiilor la meșteșugari <i>Duminică</i> , 25.	308
Moartea profesoarei mele <i>Marți</i> , 27.	310
Mulțumiri <i>Miercuri</i> , 28.	313
Naufragiul (Ultima povestire lunară)	315

IULIE

Ultima scrisoare a mamei mele <i>Sâmbătă</i> , 1.	322
Examenul <i>Marți</i> , 4.	324
Ultimul examen <i>Vineri</i> , 7.	327
Adio <i>Luni</i> , 10.	329

OCTOMBRIE

PRIMA ZI DE ȘCOALĂ

Luni, 17.

Azi e prima zi de școală! Ca un vis au trecut cele trei luni de vacanță, la țară! Mama m-a dus azi dimineață la școala Baretti, ca să mă înscrie în clasa a III-a primară, dar gândul meu era tot la țară și mă duceam la școală cu inima rea. Pe toate ulițele mișunau copiii; cele două librării erau pline de părinți, care cumpărau ghiozdane, caiete și condeie. În fața școlii se îngrămădisise atâta lume, încât portarul și polițistul abia puteau să țină ordinea la intrare. Pe când stăteam lângă poartă, am simțit că-mi pune cineva mâna pe umăr; era profesorul meu din clasa a II-a, cel cu părul roșu și zbârlit. Vesel, ca de obicei, el mi-a spus:

—Va să zică, Enrico, iată-ne despărțiți pentru totdeauna!

Lucrul acesta îl știam și eu, dar cuvintele lui tot m-au întristat.

Am pătruns cu greu printre domni, doamne, femei din popor, meșteșugari, ofițeri, bunici și servitoare; fiecare avea câte un copil de mână și certificatele de promovare în cealaltă. Umpleau holul și scara, făcând atâta zgomot încât părea că intrau la teatru. Am revăzut cu plăcere holul cel mare de la primul etaj, cu ușile celor șapte clase, unde-mi petrecusem primii trei ani de școală.

Era aglomerație mare. Cadrele didactice treceau în sus și în jos. Profesoara mea din clasa I superioară m-a salutat din ușa clasei sale și mi-a zis:

—Enrico, tu vei merge acum la etajul de sus. N-am să te mai văd nici măcar trecând!

Spunând acestea s-a uitat la mine cu întristare.

În jurul directorului se aflau femei foarte îngrijorate, fiindcă nu mai erau locuri pentru copiii lor. Am băgat de seama că barba lui era mai căruntă decât în anul trecut. Mi s-a părut că unii dintre băieți crescuseră, iar alții se îngrășaseră.

La etajul de jos, unde se și făcuseră împărțirile, erau copilași din clasa I inferioară, care nu voiau să intre în clasă și se opinteau ca niște măgăruși; trebuiau trași înăuntru cu de-a sila. Unii fugeau; alții, văzându-i pe părinții lor că pleacă, începeau să țipe și aceștia erau siliți să se înapoieze, ca să-i mângâie sau să-i ia cu ei.

Profesoarele nu mai știau unde le stătea capul. Pe frățiorul meu îl înscriseră în clasa profesoarei Delcati, iar pe mine în aceea a profesorului Perboni, la etajul de sus. La ora zece eram cu toții în clasă: cincizeci și patru la număr, dar numai vreo cincisprezece sau șaisprezece făceau parte dintre vechii mei camarazi din clasa a II-a. Printre ei era și Derossi, cel care lua întotdeauna premiul I. Ce urâtă și tristă mi s-a părut școala, în comparație cu pădurile și

munții unde îmi petrecusem vara!

Mă gândeam de asemenea la profesorul meu din clasa a II-a. Ce bun era! Era micuț de înălțime, încât părea că este un școlar de-ai noștri. Râdea mereu cu noi. Ce rău îmi părea că nu-l vedeam aici, cu părul lui roșu și zbârlit! Profesorul de acum e înalt și nu are barbă, părul îi e cărunț și lung, și are o

dungă adâncă pe frunte. Glasul îi este gros și se uită țintă la noi, ca și cum ar vrea să ne ghicească gândurile. Nu râde niciodată. Eu îmi ziceam în sine: „Aceasta e doar prima zi, dar mai sunt încă nouă luni. Câtă muncă mă așteaptă! Câte examene la sfârșitul anului!“ Mi-a părut bine că am găsit-o pe mama la ușa școlii, căci simțeam nevoia de a mă arunca în brațele ei. Ea mi-a zis:

—N-ai grijă, Enrico, o să învățăm împreună.

M-am întors acasă cu inima împăcată, deși îmi părea rău după bunul meu profesor, care ne zâmbea așa de blând și de vesel. Școala nu mi se mai pare așa de frumoasă ca mai înainte!

PROFESORUL NOSTRU

Marți, 18.

De azi dimineață a început să îmi placă și profesorul nostru de acum. Pe când intram în clasă, unde el se afla deja la catedră, foști elevi de-ai lui de acum un an, trecând pe la ușa clasei noastre, se opreau puțin, ca să-l salute.

—Bună ziua, domnule profesor!

—Bună ziua, domnule Perboni!

Unii chiar intrau, îi strângeau mâna și plecau repede. Se vedea că îl iubesc și că s-ar întoarce bucuroși la dânsul. El le răspundea:

—Bună ziua!

Strângea mâinile ce i se întindeau, dar nu se uita la nimeni și rămânea serios după fiecare salut, iar dunga de pe frunte i se adâncea și mai tare. Stătea întors spre fereastră, uitându-se la acoperișul casei din față; în loc să se bucure de acele saluturi, părea că se simte mâhnit.

După începerea orei s-a uitat cu băgare de seamă la fiecare dintre noi. A coborât de la catedră și ne-a dictat ceva, plimbându-se printre bănci. Văzând pe un copil roșu la față și cu chipul plin de bubițe, a încetat de a mai dicta, s-a oprit, a apucat obrazul băiatului cu mâinile și, privindu-l adânc, l-a întrebat ce are. Apoi i-a pipăit fruntea, ca să vadă dacă arde.

În timpul acesta, un băiat care stătea la spatele lui, s-a ridicat și a început să se strâmbe la el. El s-a întors pe neașteptate și băiatul s-a oprit brusc și a lăsat capul în jos, așteptându-și pedeapsa. Dar profesorul i-a pus o mână pe cap și i-a zis doar atât:

—Să nu mai faci așa!

Apoi a urcat iar la catedră și a început să dicteze. Când a terminat de dictat, s-a uitat câțva timp la noi fără a vorbi și apoi ne-a zis încetișor, cu glasul lui cel gros, dar blând:

—Ascultați, copii! O să petrecem un an împreună. Trebuie să facem tot ce putem ca să-l petrecem bine. Învățați și fiți buni! Eu nu am familie, așa că voi sunteți familia mea. Acum un an trăia încă biata mea mamă, dar a murit și am rămas singur! Acum vă am numai pe voi pe lumea aceasta. Nu mai am altă dragoste și alt gând, decât al vostru. Fiți voi copiii mei! Eu vă iubesc; iubiți-mă și voi pe mine! N-aș dori să mă văd silit să pedepsesc nici măcar pe unul dintre voi. Arătați-mi că sunteți băieți de inimă. Clasa noastră să fie

ca o familie; voi să fiți mângâierea și fala mea. Nu vă cer să-mi făgăduiți acestea prin vorbe; sunt sigur că în inima voastră fiecare dintre voi a și răspuns „da”; de aceea vă și mulțumesc!

Tocmai atunci a intrat portarul, ca să sune sfârșitul orei. Am ieșit cu toții în liniște. Băiatul care se strâmbase la spatele profesorului, s-a apropiat de el și i-a zis cu sfială:

—Iertați-mă, domnule profesor!

Profesorul l-a sărutat pe frunte și i-a răspuns:

—Du-te, băiatul meu!

Anul a început cu o nenorocire. Azi dimineață, pe când mergeam la școală, îi spuneam tatălui meu ce ne zisese profesorul, când deodată am văzut o mulțime de lume îngrămădită la poarta școlii. Tata a zis:

—Nu cumva să se fi întâmplat vreo nenorocire! Rău ar începe anul!

Abia am putut să intrăm. Sala era plină de părinți și de copii, pe care profesorii nu izbuteau să-i

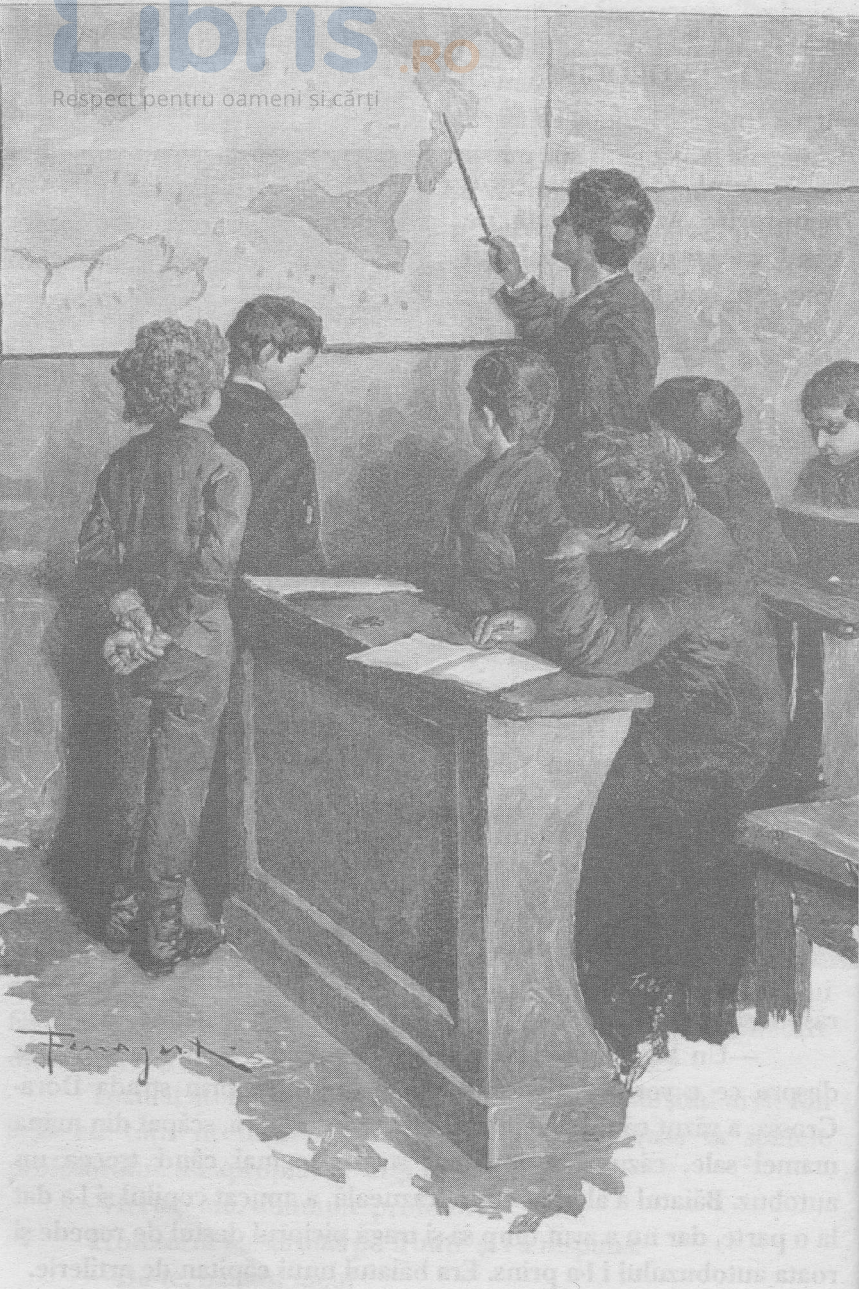
bage prin clase. Toți stăteau cu fața întoarsă către cancelaria directorului și din toate părțile se auzea zicându-se: „Bietul băiat! Săracul Robetti!“ Chipul gardianului și capul pleșuv al directorului se zăreau pe deasupra tuturor, în fundul cancelariei. Puțin după aceea a intrat un domn cu pălăria înaltă; s-a auzit șoptindu-se: „E doctorul!“

Tata l-a întrebat pe un profesor ce s-a întâmplat.

—O roată a trecut peste piciorul unui băiat și i l-a rupt! răspunse acesta.

—Un băiat din clasa a II-a – ne-a explicat cineva care știa despre ce e vorba – pe când venea la școală prin strada Dora-Grossa, a văzut că un băiețel din clasa I inferioară, scăpat din mâna mamei sale, căzuse în mijlocul străzii tocmai când trecea un autobuz. Băiatul a alergat cu îndrăzneală, a apucat copilul și l-a dat la o parte, dar nu a avut timp să-și tragă piciorul destul de repede și roata autobuzului i l-a prins. Era băiatul unui căpitan de artilerie.

F. T. 1892

Pe când ni se povesteau acestea, ne-am pomenit cu o doamnă care a intrat ca o nebună în sală, îmbrâncind lumea: era mama lui Robetti. O altă doamnă i-a ieșit înaintea și s-a aruncat în brațele ei plângând: era mama copilului scăpat. Amândouă s-au repezit în odaie, de unde s-a auzit un țipăt sfâșietor: „Pietro, dragul mamei!“ În timpul acesta o trăsură s-a oprit la poartă și directorul a ieșit în pragul ușii, ținându-l în brațe pe băiatul rănit, care-și rezema

capul pe umărul lui; era galben la față și cu ochii închiși. S-a făcut o mare tăcere, numai plânsul bieteii mame se mai auzea. Directorul, schimbat la față, s-a oprit puțin și l-a ridicat pe băiat cât de sus a putut cu amândouă mâinile, ca să-l arate mulțimii îngrămadite. Atunci toți cei prezenți: profesori, profesoare, părinți și elevi, au șoptit într-un glas:

—Să trăiești, Robetti, dragă!

El a deschis ochii și a întrebat:

—Unde îmi este ghiozdanul?

Mama copilului scăpat de primejdie i l-a arătat plângând și i-a zis:

—Nu te teme, îl duc eu, dragul meu îngeraș!

Spunând acestea, l-a apucat pe băiețelul rănit de mână. Au ieșit, l-au așezat cu grijă în trăsură și au pornit; iar noi am intrat în clasele noastre, în tăcere.

BĂIATUL CALABREZ

Sâmbătă, 22.

Ieri, către seară, pe când profesorul ne spunea cum îi mai este bietului Robetti care va fi silit să umble în cărje, a intrat și directorul, ținând de mână un școlar înscris chiar acum. Băiatul era foarte oacheș la chip, cu părul negru, cu ochii mari și vii, cu sprâncenele dese și îmbinate. Purta haine închise la culoare și era încins cu o curea neagră. Directorul i-a spus ceva profesorului la ureche și a plecat, lăsându-l pe băiat lângă catedră. Acesta s-a uitat la noi, cu ochii săi mari. Părea cam sfios. Profesorul l-a luat de mână și ne-a zis:

—Bucurați-vă că intră în școală un mic italian, născut la Reggio di Calabria, oraș ce se află la cinci sute de mile depărtare de aici. Trebuie să primiți cu drag acest nou coleg, care vine așa de departe. E născut pe un pământ glorios, care a dat Italiei oameni vestiți și îi dă neconținut muncitori vrednici și soldați viteji. Este unul dintre cele mai frumoase ținuturi ale patriei noastre, unde se află păduri întinse și munți înalți, locuiți de un popor deștept și inimos. Iubiți-l, ca să nu simtă că e departe de locul său de naștere. Dovediți că un băiat italian, în orice școală italiană ar pune piciorul, găsește acolo numai frați!

După aceste cuvinte, ne-a arătat pe harta Italiei locul unde se află Reggio di Calabria, apoi l-a strigat pe Derossi, acela care ia totdeauna premiul întâi. Derossi s-a ridicat.

—Vino încoace! i-a zis profesorul.

Derossi a ieșit din bancă și s-a dus la catedră, în fața calabrezului.

—Tu, care ești cel dintâi în clasă, i-a spus profesorul, dă-i noului vostru camarad sărutarea de bun venit în numele clasei întregi.

Derossi l-a sărutat pe calabrez, zicându-i cu glasul său cel limpede:

—Bine-ai venit!

Calabrezul l-a sărutat și el din toată inima pe Derossi. Toți băieții au bătut din palme.

—Tăcere! a strigat profesorul. Nu se aplaudă în școală!

Totuși se vedea că e mulțumit. Calabrezul era și el voios. Profesorul i-a arătat un loc și l-a dus în bancă. Apoi a adăugat:

—Țineți bine minte ceea ce vă spun acum. Pentru ca un băiat calabrez să fie la Turin ca la el acasă și un băiat turinez să fie la fel în Calabria, țara noastră s-a luptat cincizeci de ani și treizeci de mii de italieni au pierit în aceste lupte! lubiți-vă și respectați-vă unii pe alții! Cel care îl va necăji pe acest camarad pentru că nu s-a născut în provincia noastră, nu este vrednic să ridice ochii de la pământ când trece un steag tricolor.

Imediat ce calabrezul s-a așezat la locul său, vecinii i-au dăruit o peniță și cărți, iar un elev din ultima bancă i-a trimis un timbru poștal din Suedia.

COLEGII MEI

Duminică, 23.

Dintre toți colegii, cel mai mult îmi place băiatul care i-a trimis timbrul poștal calabrezului. Îl cheamă Garrone și este cel mai mare din clasă. Vârsta lui este de aproape paisprezece ani. Are capul mare, e spătos și bun la suflet; aceasta se cunoaște când râde. S-ar zice că gândește ca un om mare! Acum îi cunosc pe mulți dintre camarazii mei. Îmi mai place încă unul, Coretti, care poartă o flanelă cafenie și o căciulă din blană de pisică. E totdeauna vesel. Tatăl său, negustor de lemne, a fost soldat în războiul din 1860, în regimentul principelui Umberto. Se zice că are trei decorații.

Mai avem în clasă și un băiat cocoșat, micul Nelli, slab, plăpând și galben la chip, apoi este un altul foarte bine îmbrăcat, care-și curăță mereu fulgii de pe haină. Îl cheamă Votini. În banca din fața mea stă un băiat poreclit „Zidărașul“ (*Muratorino*), pentru că tatăl său este zidar; are un obraz rotund ca un măr și nasul mic ca un ghemuleț. E foarte mucalit, știe să imite botul de iepure și toți îl rugăm mereu să ne facă acea strâmbătură, ca să râdem. El poartă o zdreanță de pălărie, ghemuită, pe care o bagă în buzunar ca pe o batistă. Lângă dânsul în bancă stă Garoffi, care arată ca o prăjină lungă și uscată, cu nasul ca ciocul de cucuvea și cu ochii mici; acesta face negoț cu penițe, desene și cutii de chibrituri. Când știe că va fi ascultat, își scrie lecțiile pe unghii, ca să le citească pe furiș.

Mai este și un băiat de familie bună, Carol Nobis, foarte mândru de altfel; el stă între doi băieți ce îmi sunt foarte dragi. Unul este fiu de lăcătuș, îmbrăcat cu o haină lungă care atârână până la genunchi (e o haină a tatălui său); bietul băiat e galben ca ceara, încât crezi că e bolnav, nu râde niciodată și e foarte sfios. Celălalt are părul roșu și o mână uscată, pe care o ține legată de gât. Tatăl său a plecat în America și mama lui s-a făcut, de nevoie, vânzătoare de zarzavaturi.

Vecinul meu din stânga e un tip ciudat – Stardi – mic și indesar, încât ai crede că nu are gât. Este posac și nu-i scoți o vorbă din gură. Pare că pricepe foarte greu, căci îl ascultă cu multă băgare de seamă pe profesor: nici nu clipește, stă cu fruntea încrețită, cu dinții strânși, și dacă unul dintre vecinii săi îl întrebă